

Oponentní posudek diplomové práce

Železniční zastávka na Výtoni

Fakulta architektury, České vysoké učení technické v Praze

Autor: Bc. Eliška Machátová

Vedoucí práce: doc. Ing. arch. Miroslav Cikán

Oponent: Ing. arch. Radek Novotný

Zadání

Diplomantka řeší návrh železniční zastávky v oblasti Výtoně, tedy v exponovaném území Pražské památkové rezervace v těsném sousedství vyšehradského ostrohu. Oblast je z hlediska urbanismu i funkce zatížena složitým kontextem situace i rozdílnými názory na budoucí podobu lokality, což klade vysoké nároky na komplexnost a odpovědnost zpracování.

Analýza

V analytické části studentka vyhodnocuje obraz samotné lokality, uplatnění železničního mostu v dálkových pohledech z protilehlých teras pražské kotliny a jeho roli a význam v klíčových vedutách města. Postrádám analýzu širších souvislostí a předpokládaného vývoje území, především na smíchovském břehu, která by dodala další argumenty pro obhajobu zvoleného řešení.

Návrh

Diplomantka v návrhu přichází s vlastním pohledem na dlouhodobě diskutované téma zkapacitnění železničního spojení v úseku mezi smíchovským a Hlavním nádražím v Praze a souvisejícím umístěním zastávky v oblasti Výtoně.

V souladu se strategickým výhledem uplatňuje v návrhu trojkolejné řešení. Oproti dlouhodobě nejvíce diskutovaným variantám umísťuje všechny tři koleje na nový most a stávající využívá jako promenádu pro spojení levého a pravého břehu. Samotnou zastávku pak oproti původnímu umístění přisouvá k nábřeží tak, aby došlo k jejímu navázání na severojižní páteřní tramvajové linky. Historickou budovu vyšehradského nádraží diplomantka rozšiřuje a umísťuje zde veřejnou funkci knihovny. Budova ale současně umožňuje i přístupy na nástupiště. Úroveň parteru v ulici Svobodova, tedy prostory pod estakádou, tvoří loubí s komerčními funkcemi. Doplněním objektu v ulici Na Slupi je vytvořen nástup na zmiňovanou rekreační spojnici mezi oběma vltavskými břehy.

Hlavní hodnotu návrhu spatřuji v komplexním chápání tématu městské železniční zastávky, resp. měkkém vstupu dopravní infrastruktury do městského prostředí. Diplomantka v návrhu nesleduje současný trend řešení dopravních staveb v Praze, totiž pouhé utilitární řešení v mezích norem, ale rozvíjí téma s primárním cílem tvorby hodnotného městského prostředí. Cílem diplomantky je zřejmá snaha, aby se dopravní infrastruktura, i přes své autonomní nároky často v rozporu se smyslem obývání města, stala integrální a přirozenou součástí prostředí nepoškozující jeho celkový obraz a obytnost.

Z hlediska celkové kvality a charakteru lokality je tak pozitivním vkladem návrhu zprostřednění, resp. využití, železničního tělesa mezi ulicemi Svobodova a Vnislavova s navazující kultivací veřejných prostranství, stejně tak umístění vstupních partií železniční zastávky k nároží ulic Vratislavova a Vyšehradské, kde se dostává do kontaktu se stále aktivnějším nábřežím. Ve směru na Albertov je jednoznačně pozitivní vytvoření obchodního loubí, které by mělo příležitost oživit Svobodovu ulici. Pozitivně je možné hodnotit i transformaci

a rozšíření budovy nádraží Vyšehrad, která by se vloženou kulturní a společenskou funkcí měla stát iniciačním místem lokality v synergii s univerzitním kampusem na Albertově.

Zvolený způsob řešení přemostění má svá úskalí. Stávající most je technickou kulturní památkou v centru PPR, současně je považován za ikonickou součást obrazu města v obousměrném pohledu Hradčany - Vyšehrad. Problematická je jeho životnost. Pro tramvajový je provoz je omezující stávající průjezdná výška na nábřeží. Koncepčním požadavkem města je trojkolejně spojení mezi Smíchovem.

Jak by měl být řešen nově přidaný most, aby nezneškodil jemnou siluetu mostu současného a tím i ony ikonické průhledy v ose Vltavy? Je účelné přesouvat a zdvihát stávající most proto, aby plnil pouze funkci rekreační spojnice mezi břehy? Nemohla by se tato funkce stát součástí mostu nového? Je důležitější ochrana technické památky jako jedinečného prvku prostředí, nebo je významnější podoba a měřítko prostředí jako celku? Nebyl by pak nový most, integrující v promyšleném řešení i prostorové požadavky na udržitelné měřítko památkové situace, v dané situaci pravdivější? Ověření této varianty je východiskem možného dalšího rozvoje podnětného návrhu.

Celkově vítám řešení posilující přidanou hodnotou oživení obvykle periferní situace železničních tras v Praze, navíc s potenciálem navázání na další uzlové body železniční dopravy.

Závěr

Diplomantka srozumitelným způsobem představila řešení nabízející možný způsob městotvorného řešení železniční zastávky na Výtoni a souvisejícího využití nádraží Vyšehrad. Podobný způsob uvažování by měl být příkladem pro všechny zúčastněné aktéry zodpovědné za reálná řešení dopravní infrastruktury v Praze. Polemika s návrhem přemostění nesnižuje kvalitu práce, ale je spíše výzvou k přemýšlení o dalších aspektech řešení. Celkové zpracování je na dobré úrovni. Diplomová práce splňuje dané zadání a hodnotím jí jako úplnou.

Diplomovou práci doporučuji přijmout k obhajobě a hodnotím jí známkou C – dobře.

Ing. arch. Radek Novotný, 9. 6. 2018 v Praze

